

DECEMBER 2017

ANALYSE AF DANSK UDVISNINGSPRAKSIS

Menneskerettighederne sætter grænser for udvisningen af kriminelle udlændinge. Institut for Menneskerettigheder mener dog, at der kan gennemføres stramninger i dansk udvisningspraksis inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, og at den politiske kritik af de internationale menneskerettigheder derfor rammer skævt.

INDLEDNING

Institut for Menneskerettigheder har foretaget en generel juridiske analyse af praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD), Højesteret samt Østre og Vestre Landsret.

Instituttet har tidligere fremlagt en foreløbig delanalyse. Konklusionen var, at danske domstole i videre omfang end hidtil kan udvise udlændinge, der enten er født i Danmark eller indrejst i landet som barn, og som ikke har børn og/eller ægtefælle/partner i Danmark.

Instituttets endelige analyse viser, at også udlændinge, der har børn og/eller ægtefælle/partner i Danmark kan udvises i videre omfang end hidtil. EMD's praksis er dog ikke så klar på dette område. Det er derfor sværere at afgøre, hvor langt Danmark kan gå i udvisningen af udlændinge med egen familie.

ADGANG TIL STRAMNINGER

Institut for Menneskerettigheder vurderer, at dansk udvisningspraksis kan skærpes af tre forskellige årsager:

1. Danske domstole har i nogen grad overfortolket menneskerettighederne i forhold til EMD's praksis. Det er dog værd at hæfte sig ved, at Højesteret på flere delområder ikke har haft

lejlighed til at forholde sig til EMD's nyere praksis, fordi sager, hvor der ikke er udvist, ikke er anket fra landsretterne.

2. EMD's praksis har udviklet sig i de senere år, idet domstolen nu accepterer flere udvisninger.

3. EMD's nyeste praksis lægger op til, at staterne får et yderligere øget spillerum til at fastlægge en rimelig udvisningspraksis.

Analysens hovedkonklusioner er sammenfattet i det følgende. Se den samlede analyse for en mere nuanceret beskrivelse.

UDLÆNDINGE UDEN EGEN FAMILIE Født og/eller opvokset i Danmark

EMD har - med én undtagelse fra 2010 - accepteret udvisninger i alle normalsager, hvor der er idømt mere end to års fængsel, hvorimod danske domstole har undladt at udvise i sager med fængselsstraffe på op til syv års fængsel.

Indrejst i Danmark som voksen

EMD's praksis er meget begrænset, men der kan måske udvises i videre omfang i sager med fængselsstraf udmålt i få måneder.

UDLÆNDINGE MED EGEN FAMILIE

EMD har frifundet staterne i de fleste sager, men har dog statueret krænkelser i ni sager med straffe på tre til otte års fængsel. Der har været en udvikling i retspraksis, men det er uklart, hvor meget der i dag skal til for at kunne udvise en udlænding med egen familie.

Født og/eller opvokset i Danmark

EMD har afgjort meget få sager med mindre end to års fængsel, men accepterer almindeligvis udvisninger i sager med mere end to års fængsel. Domstolen har dog statueret krænkelser i enkelte sager, hvor der er givet helt op til seks til otte års fængsel. Praksis giver som nævnt anledning til tvivl.

Højesteret har i 2000-2005 undladt at udvise i sager med tre, fem, syv års fængsel, men Højesteret har ikke siden 2005 fået forelagt sager af denne art. Landsretterne har også i nyere praksis undladt at udvise i sager med tre, fem og op til ti års fængsel.

Indrejst i Danmark som voksen

EMD's hidtidige praksis i sager, hvor der senest er givet op til to års fængsel, er konkret begrundet, men Højesteret har ikke siden 2008 fået forelagt sager af den art. I sager med senest mere end to års fængsel accepterer EMD almindeligvis udvisninger, men EMD har dog statueret krænkelser i enkelte sager, hvor der senest er givet tre til fire års fængsel. Praksis giver som nævnt anledning til tvivl.

Højesteret udviser i dag i tilfælde af mere end tre års fængsel, hvorimod landsretterne også i nyere

praksis har undladt at udvise i tilfælde af fire til fem års fængsel.

ANBEFALINGER

Institut for Menneskerettigheder konstaterer, at der er politisk ønske om yderligere stramninger i udvisningspraksis.

Instituttet peger i analysen på forskellige forhold, der kan overvejes, også for at øge retssikkerhed for kriminelle udlændinge.

- *Udlændingelovens § 22-26 kan gennemskrives* for at styrke gennemsigtigheden og tydeliggøre grundbetingelserne for at udvise.
- *Lovforarbejderne kan præciseres* for at give en mere præcis vejledning om fortolkningen og anvendelsen af udvisningsreglerne.
- *Betinget udvisning kan præciseres* med henblik på at tydeliggøre advarselsvirkningen og begrænse anvendelsen af symbolske, betingede udvisninger.
- *Indrejseforbuddets varighed kan smidiggøres* og dermed bidrage til at nuancere reglerne.
- *Menneskerettighedsdomstolens praksis bør under alle omstændigheder gøres lettere tilgængelig* for praktikere for borgere, anklagere, forsvarere og dommere.